

בש"פ 1899/18 - פלוני נ' מדינת ישראל

בש"פ 1899/18 - פלוני נ' מדינת ישראל עליון

בש"פ 1899/18

פלוני

נגד

מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

[27.03.2018]

כבוד השופט ג' קרא

ערר על החלטותיו של בית המשפט המחוזי בירושלים במ"ת 63563-12-17 שניתנו ביום 23.1.2018 על ידי כב'

אברהם רובין וביום 18.2.2018 על ידי כב' השופטת חגית מאק-קלמנוביץ'

בשם העורר:

עו"ד עופר אשכנזי

בשם המשיבה:

עו"ד קובי מושקוביץ

תאריך הישיבה:

כ"ד באדר התשע"ח (11.03.18)

החלטה

1. ערר על החלטות בית המשפט המחוזי בירושלים מיום 23.1.2018 (כב' השופט א' רובין) ומיום 18.2.2018 (כב'

השופטת ח' מאק-קלמנוביץ') במ"ת 63563-12-17, בגדרן הוחלט על מעצרו של העורר עד לתום ההליכים

המשפטיים נגדו.

רקע והליכים קודמים

2. ביום 31.12.2017 הוגש נגד העורר כתב אישום המייחס לו עבירות מין במתלוננת שעבדה באותה עת כמטפלת

סיעודית באביו של העורר. בחלקו הכללי של כתב האישום נטען כי העורר התגורר בבית הצמוד לבית אביו וכי מיד עם

תחילת עבודתה של המתלוננת בבית אביו, החל העורר להטריד אותה תוך שאמר לה פעמים רבות שהוא אוהב אותה

ורוצה להינשא לה. העורר היה מגיע לבית אביו מדי יום והולך אחרי המתלוננת לכל מקום בבית ובהמשך ביצע בה

עבירות מין בניגוד לרצונה. בשל כך יוחסו לעורר ארבע עבירות אינוס, שתי עבירות של מעשים מגונים ועבירה של

מעשה סדום.

3. בד בבד עם כתב האישום הוגשה בקשה למעצרו של העורר עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו. בדיון בבקשה חלק בא-כוחו של העורר על קיומן של ראיות לכאורה להוכחת האישומים, אולם בהחלטתו מיום 23.1.2018 דחה בית המשפט קמא את הטענות וקבע כי חרף כרסום מסוים בראיות התביעה, קיימות ראיות לכאורה נגד העורר. נקבע כי הראייה המרכזית היא עדותה הארוכה והמפורטת של המתלוננת, שבה סיפרה כיצד בתחילה אמר לה העורר שהוא אוהב אותה ומעוניין להתחתן איתה, בהמשך החל עוקב אחריה בבית אביו ולאחר מכן ביצע בה מעשים מגונים בעטיים התקשרה המתלוננת לעובד סוציאלי של החברה המעסיקה (להלן: העובד הסוציאלי) והתלוננה באוזניו על מעשי העורר.

עוד נקבע כי להודעת המתלוננת מתווספת הודעתו של העובד הסוציאלי, שסיפר כי המתלוננת יצרה עמו קשר וסיפרה שהעורר ביקש ממנה להתחתן איתו ולהרשות לו לנשק ולחבק אותה. העובד הסוציאלי אמר למתלוננת שניתן לפנות למשטרה או לקיים שיחת אזהרה עם העורר ולאחר שבחרה באפשרות השנייה שוחח עם העורר. עוד מסר כי זמן מה לאחר מכן נמסר לו כי קרה משהו למתלוננת וכשהתקשר אליה סיפרה לו כי העורר אנס אותה ונשמעה כמי שמצויה בטרומה. בית המשפט התייחס גם להודעה שמסרה עובדת נוספת של החברה המעסיקה ולפיה המתלוננת רעדה ובכתה כשסיפרה לה מה עשה לה העורר. נקבע, כי עדויות אלה משתלבות בעדויות גיסתו, אחותו ואחיו של העורר. בית המשפט התייחס גם לחילופי ההודעות בין המתלוננת לבין העורר ולמחיקת חלק מהן על ידי המתלוננת וקבע כי לכאורה חלק מתוכן אינו עולה בקנה אחד עם גרסת המתלוננת ולא ניתן לכאורה הסבר למחיקתן. יחד עם זאת, נקבע כי אף שיש בכך כדי לכרסם במידה מסוימת בעוצמת הראיות לכאורה, אין בכוחן של התהיות שעולות כדי לגרוע מעדות המתלוננת ומעדויות בני משפחת העורר ועובדי החברה המעסיקה וכי המקום לבירור הטענות הוא בהליך העיקרי ולא בהליכי המעצר.

בנוסף נקבע כי מתקיימת עילת מעצר של מסוכנות, לנוכח טיב העבירות המיוחסות לעורר, מספר העבירות המיוחסות לו ועברו הפלילי העשיר וכי עוצמת עילת המעצר היא משמעותית. כן נקבע כי חלופת המעצר המוצעת בבית גרושתו של העורר, כשהיא עתידה לשמש כמפקחת היחידה עליו, אינה יכולה לאיין באופן סביר את המסוכנות הנשקפת ממנו. יחד עם זאת, לנוכח כרסום מסוים בעוצמתן של הראיות לכאורה הורה בית המשפט לשירות המבחן להגיש תסקיר בגדרו תיבחן מסוכנות המשיב והאפשרות למעצר באיזוק אלקטרוני.

4. בתסקיר מיום 15.2.2018 עמד שירות המבחן על התרשמותו מהעורר והעריך כי יש סיכון להתנהגות פוגענית ופורצת גבולות מצידו וכי המפקחת שהוצעה, פנוייה לפקח עליו באופן חלקי בלבד ואינה מהווה דמות סמכותית ומציבת גבולות עבורו. לפיכך, לא המליץ שירות המבחן על שחרור העורר ממעצרו.

5. לאור האמור בתסקיר ובהעדר חלופת מעצר אחרת, הורה בית המשפט, בהחלטה מיום 18.2.2018, על מעצר העורר עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו.
תמצית טענות העורר והתשובה להן
6. על החלטות אלו משיג העורר בטענה כי הסיכוי להרשעתו במיוחס לו הוא קלוש. לחילופין נטען כי המסוכנות הנשקפת מן העורר מוגבלת למתלוננת בלבד ובשים לב לחולשת הראיות ולכך שמקום הימצאה אינו ידוע לו, ראוי להורות על חלופת המעצר שהוצעה, בתנאי מעצר בית לילי ובהרחקתו מן המתלוננת.
במישור הראיות לכאורה נוגעות טענות העורר לשאלת ההסכמה של המתלוננת למעשים המיניים. לפי גרסתו, התקיים קשר אינטימי קצר בינו לבין המתלוננת והמעשים המיניים בוצעו בהסכמתה ומרצונה. לטענתו, המתלוננת נמנעה מלהציג כל רמז לאי הסכמה והתנהגה באופן המעיד על רצונה בקיום קשר ויחסים מיניים עמו. לשיטתו, המניע של המתלוננת, שהיא אישה נשואה, בהגשת התלונה נעוץ ברצונה להטיל עליו את האחריות לרומן ביניהם, בייחוד בשל העובדה כי גיסתה מתגוררת בארץ. לביסוס הטענה בדבר חוסר מהימנותה של המתלוננת הפנה העורר לתכתובת בטלפונים הניידים בינו לבינה ולעובדה שחלק מן ההודעות נמחקו על ידה באופן סלקטיבי; לרישומי שיחות הטלפון המעידים על תיאום הפגישות ביניהם; ולהתנהגותה במהלך העימות שנערך ביניהם.
באשר לחלופת המעצר, נטען כי חרף עברו הפלילי המכביד של העורר הרי שהוא מעולם לא הורשע בביצוע עבירת מין וכן כי דווקא גרושתו עומדת לצידו כאן על סמך היכרותה רבת השנים עימו. עוד נטען כי אם אכן נשקפת מסוכנות מן העורר הרי שהיא מוגבלת כלפי המתלוננת בלבד, ובשים לב לחולשת הראיות ולעובדה כי העורר אינו יודע היכן נמצאת המתלוננת, ראוי להורות על שחרורו לחלופת מעצר תוך הרחקתו מן המתלוננת. חולשת הראיות מצדיקה את שחרורו בתנאים מגבילים מקלים ואת קבלת החלופה שהוצעה, היינו: מעצר בית לילי בבית גרושתו באופן שיאפשר לו לעבוד לפרנסתו ותוך הרחקתו מן המתלוננת.
7. המשיבה ביקשה לדחות את הערר. לשיטתה, חרף הכרסום הראייתי יש סיכוי סביר להרשעת העורר במיוחס לו ומקום הדין בטענותיו העובדתיות ביחס למהימנות המתלוננת מקומן בבית המשפט שידון בתיק לגופו ולנוכח האמור בתסקיר שירות המבחן אין די בחלופת המעצר המוצעת.
דיון והכרעה
8. לאחר שעיינתי בהחלטת בית המשפט המחוזי, בטענות הצדדים בכתב ובעל פה ובחומר הראיות בתיק שהוגש לעיוני, הגעתי לכלל מסקנה כי אין מקום להתערב בקביעותיו של בית המשפט המחוזי ביחס לעוצמתן של הראיות לכאורה ולחלופת המעצר.
9. כידוע, בהליכי מעצר עד תום ההליכים נבחנת השאלה האם יש סיכוי סביר להרשעת הנאשם על בסיס ראיות התביעה. בשלב זה נבחנת התשתית הראייתית הלכאורית על בסיס פוטנציאל ההוכחה הגלום בחומר הראיות מבלי שבית המשפט נדרש לעמוד על משקל הראיות ועל מהימנות העדים (בש"פ 1658/18 בדראן נ' מדינת ישראל (12.3.2018)). זאת, אלא אם על פני הדברים נמצא כי קיימות סתירות מהותיות המצביעות על כרסום ממשי בקיומן של ראיות לכאורה (בש"פ 66037/17 אברמוב נ' מדינת ישראל (11.9.2017)).
10. לא מצאתי כי נפלה טעות בהערכתו של בית המשפט קמא ביחס לקיומו של סיכוי סביר להרשעה לנוכח התשתית הראייתית הקיימת בתיק. תשתית זו התבססה, כפי שקבע בית המשפט המחוזי, על הודעות המתלוננת, שתיארה את המעשים המיוחסים לעורר; על הודעותיו של העובד הסוציאלי בחברה המעסיקה, עמו שוחחה המתלוננת כבר ביום 28.11.2017 והתלונה על יחסו של העורר כלפיה ועל שיחה נוספת עימה ביום חשיפת הפרשה והתרשמותו ממצבה הנפשי; על עדות עובדת נוספת בחברה ועל עדויות גיסתו, אחותו ואחיו של העורר, שהעידו על השינוי במצב רוחה של המתלוננת לאורך התקופה הקצרה שבה הועסקה בבית האב.
11. התמונה הראייתית העולה מהודעות אלה, היא כי המתלוננת עבדה בבית אביו של העורר, שהיה מעסיקה הראשון בארץ, פרק זמן קצר של כחודש וחצי עד להגשת התלונה. כעשרה ימים לאחר תחילת עבודתה שם, היא התלונה הן באזני גיסתה, גם היא עובדת זרה בארץ, והן באוזני נציג החברה המעסיקה על יחסו של העורר כלפיה והלה אף ניהל שיחת אזהרה עם העורר, משהמתלוננת ביקשה להימנע מלהתלונן במשטרה. על פניו, לא מצאתי ממש בטענת העורר לפער מהותי בין התיאור שמסרה המתלוננת במשטרה לבין זה שמסרה לעובד הסוציאלי, הן בשל ההקשר הכולל של הדברים והן לנוכח האופן המדורג בו גוללה את הטענות ביחס למעשים שנעשו בה, כפי שעולה מהודעות אחיו, אחיותיו וגיסתו של העורר (הודעת האחות מ' מיום 23.12.2017 ש' 2 ואילך, ש' 25-26).
יתרה מכך, תלונה דומה השמיעה המתלוננת באזני גיסתו של העורר (הודעתה הראשונה של י' ס' מיום 24.12.2017 ש' 7-8 והודעתה השנייה מיום 24.12.2017 ש' 6) וזו מצידה פנתה לבעלה, אחיו של העורר שביקש מהעורר להפסיק (הודעת ב' ס' מיום 24.12.2017 ש' 18-20).

12. מעבר לכך, הודעותיהם של בני משפחת העורר מלמדות כי מצב רוחה של המתלוננת השתנה בתקופה הקצרה של עבודתה בבית אביהם. י, אחיו של העורר, מסר כי הבין משפת הגוף של המתלוננת שמהו אינו כשורה עוד לפני שחשפה את טענותיה (הודעת האח מיום 24.12.2017 ש' 23-27), כך מסרה גם האחות ת' (הודעה מיום 24.12.2017 ש' 19-20), גם הגיסה מסרה כי כשבועיים לפני כן הבחינה בשינוי במצב רוחה של המתלוננת ושאלה אותה על כך (הודעתה הראשונה של י' ס' מיום 24.12.2017 ש' 45-47) וגם האחיינית ר' מסרה כי הבחינה בשינוי במצב רוחה של המתלוננת (הודעתה מיום 24.12.2017 ש' 22 ואילך). כן עולה מהודעותיהם תיאור סערת הנפש שבה היתה נתונה המתלוננת לאחר ששטחה בפניהם את טענותיה וזו גם התמונה העולה מהודעת גיסתה של המתלוננת (ש' 29, 36).
13. הטענה לפיה המתלוננת לא הראתה סימן של חוסר הסכמה עומדת בסתירה לדבריה כי הביעה התנגדות (הודעתה מיום 23.12.2017 ש' 19, ש' 25, ש' 43, ש' 56, ש' 142, ש' 190).
14. הטענה כי עמדת אחיו של העורר, המצדדים במתלוננת, נובעת מסכסוך ירושה, הוכחה על ידם והתיאורים שמסרו סותרים טענה זו (הודעת אחותו ת' מיום 24.12.2017 ש' 19-20; הודעת אחות מ' מיום 23.12.2017 ש' 98; הודעת הגיסה י' מיום 24.12.2017 ש' 14, 33-37; הודעת האח י' מיום 24.12.2017 ש' 54 והודעת האח ב' מיום 24.12.2017 ש' 67-68). כך גם הטענה כי אחיו התמהמהו בהגשת התלונה למשטרה אינה עולה בקנה אחד עם המתואר על ידי אחותו ת' שמסרה כי המתינו עד לצאת השבת ולאחר מכן המתינו עד להגעת נציגי החברה המעסיקה לביתם (הודעתה מיום 24.12.2017 ש' 11 ואילך).
15. העורר מלין על כך כי אביו לא נחקר ולא נשאל, אולם על פי הודעתו שלו (הודעה מיום 24.12.2017 ש' 52) כמו גם על פי הודעות בני המשפחה (הודעת האחיות מ' מיום 23.12.2017 ש' 45, 96) והמתלוננת עצמה (הודעתה מיום 23.12.2017 ש' 120) האב קשיש, אינו בקו הבריאות וסובל מבעיות שמיעה וראייה ויש קושי לתקשר עימו. על רקע זה אין לומר כי היה מחדל בכך שהלה לא נחקר.
16. בנוסף, על פני הדברים ומבלי לקבוע מסמרות, הצפייה בעימות שנערך בין המתלוננת לבין העורר אינה מחלישה את התמונה הראייתית הלכאורית המצטיירת בשלב זה, ואף מחזקת אותה, לנוכח תגובותיה של המתלוננת, הן סערת הנפש שלה בתחילתו ובסופו של העימות והן בתגובותיה לאורכו. על פניו, תגובותיה בעימות עולות בקנה אחד עם הדברים שמסרה בהודעותיה לרבות הסבריה למסרונים ששלחה.
17. אמנם, ההודעות שהוחלפו בין העורר לבין המתלוננת, ואשר את חלקן מחקה, מעלות שאלות וכך גם טענותיו של העורר לגבי שיחות טלפוניות מהמתלוננת אליו. יחד עם זאת, כבר בהודעתה הראשונה מסרה המתלוננת מיוזמתה כי מחקה חלק מן ההודעות (הודעתה מיום 23.12.2017 ש' 199). בחקירתה השנייה השיבה המתלוננת בשלילה כשנשאלה האם מחקה הודעות לפני הגיעה לתחנת המשטרה ביום שבו הגישה תלונה נגד העורר ובהמשך השיבה כי מחקה הודעות מסויימות במהלך חודש דצמבר (הודעתה מיום 25.12.2017 ש' 12-14, 22 ואילך). לא התרשמתי כי יש בתשובותיה אלו כדי להחליש את עוצמת הראיות לכאורה ולטעמי אין בהן כדי להחליש את עוצמתן במידה המצדיקה את שחרור העורר ממעצר. מקומן של התמיהות העולות מההודעות שהוחלפו בין המתלוננת לבין העורר, להתברר במהלך המשפט, ואף בהתקיימן בשלב זה עדיין נותר סיכוי ממשי להרשעת העורר על פי התשתית הראייתית הקיימת.
18. יוער גם כי לנוכח גרסתו של העורר לפיה לא רק שיחסי המין ביניהם היו בהסכמה, אלא שהמתלוננת יזמה זאת (הודעתו מיום 24.12.2017 ש' 17-18, 61, 92, 114, 118, 138, 175, 188) אין מקום לטענה אפשרית מצידו של העורר לאי הבנה בשל אי ידיעת השפה.
19. באשר לחלופת המעצר, עוצמתה של התשתית הראייתית משליכה גם על ההחלטה האם לשחרר את העורר לח'לופת מעצר או להורות על מעצר בפיקוח אלקטרוני (בש"פ 6130/17 קריף נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (22.8.2017)). בנסיבות אלה, משלא נמצא כי קיימת חולשה ראייתית כה משמעותית ולנוכח חוות הדעת של שירות המבחן לפיה הפיקוח המוצע הינו חלקי בלבד ואף אינו אפקטיבי בהעדר יכולת המפקחת להטיל מרות על העורר, אין בחלופה המוצעת כדי לאיין את המסוכנות הנשקפת מן העורר ובדין נקבע כי אין מקום לשחררו.
20. סיכומם של דברים, הערר נדחה.
ניתנה היום, י"א בניסן התשע"ח (27.3.2018).